

DECYZJE

DECYZJA RADY (UE) 2020/13

z dnia 19 grudnia 2019 r.

w sprawie zmiany wytycznych negocjacyjnych dotyczących negocjacji w sprawie umów o partnerstwie gospodarczym z państwami i regionami Afryki, Karaibów i Pacyfiku w zakresie, w jakim są one objęte kompetencjami Unii

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 90, art. 100 ust. 2, art. 207 ust. 4 akapit pierwszy i art. 209 w związku z art. 218 ust. 3 i 4,

uwzględniając zalecenie Komisji Europejskiej,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W dniu 17 czerwca 2002 r. Rada upoważniła Komisję do prowadzenia negocjacji w sprawie umów o partnerstwie gospodarczym (UPG) z państwami i regionami Afryki, Karaibów i Pacyfiku (AKP) i przyjęła wytyczne dotyczące tych negocjacji.
- (2) UPG zawarte z państwami i regionami AKP obejmują klauzule rendez-vous dotyczące przyszłego przeglądu tych umów.
- (3) Zmiana wytycznych negocjacyjnych jest niezbędna do lepszego ukierunkowania nowych negocjacji w świetle niedawnych inicjatyw i priorytetów politycznych Unii, w związku z rozwojem handlu na całym świecie.
- (4) UPG są elementem ogólnych stosunków między Unią i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a państwami AKP, z drugiej strony, jak przewidziano w Umowie o partnerstwie między członkami grupy państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku z jednej strony a Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi z drugiej strony⁽¹⁾ ostatnio zmienionej (zwanej dalej „umową o partnerstwie z Kotonu”) i z chwilą rozpoczęcia jej stosowania w umowie ją zastępującej. Na podstawie art. 34 ust. 1 umowy o partnerstwie z Kotonu współpraca gospodarcza i handlowa między stronami ma na celu sprzyjanie sprawnemu i stopniowemu włączaniu państw AKP w gospodarkę światową przy należyтым uwzględnieniu ich wyborów politycznych i priorytetów rozwoju, wspierając ich zrównoważony rozwój i przyczyniając się do wyeliminowania ubóstwa w państwach AKP. W tym kontekście można uznać, że UPG są instrumentami na rzecz rozwoju, zgodnie z art. 36 ust. 2 umowy o partnerstwie z Kotonu. Negocjacje powinny zatem uwzględniać w szczególności różne poziomy rozwoju poszczególnych stron, a także szczególne ograniczenia gospodarcze, społeczne i środowiskowe państw AKP oraz zdolność tych krajów do dostosowania swoich gospodarek do procesu liberalizacji,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Wytyczne negocjacyjne skierowane do Komisji w sprawie negocjacji dotyczących umów o partnerstwie gospodarczym z państwami i regionami Afryki, Karaibów i Pacyfiku w zakresie, w jakim są one objęte kompetencjami Unii, zostają zmienione zgodnie z addendum.

Artykuł 2

Negocjacje prowadzone są w porozumieniu z Grupą Roboczą ds. Państw AKP. Komitet ds. Polityki Handlowej zaangażowany jest w konkretne kwestie związane z handlem.

⁽¹⁾ Dz.U. L 317 z 15.12.2000, s. 3.

Artykuł 3

Niniejsza decyzja skierowana jest do Komisji.

Sporządzono w Brukseli dnia 19 grudnia 2019 r.

W imieniu Rady
Przewodniczący
K. MIKKONEN

ADDENDUM

Wytyczne negocjacyjne dotyczące negocjacji w sprawie umów o partnerstwie gospodarczym z państwami i regionami Afryki, Karaibów i Pacyfiku**1. Preambuła**

Oprócz ogólnego odesłania do umowy z Kotonu ⁽¹⁾ i do umowy ją zastępującej, z chwilą rozpoczęcia jej stosowania, szczegółowe odniesienia zostaną dokonane między innymi do:

- zobowiązania stron do wspierania oraz przyspieszania rozwoju gospodarczego, kulturalnego i społecznego państw AKP w celu przyczynienia się do pokoju, dobrobytu, bezpieczeństwa oraz zrównoważonego rozwoju, a także w celu wspierania stabilnego i demokratycznego otoczenia politycznego;
- zobowiązania stron do poszanowania praw człowieka, w tym podstawowych praw pracowniczych, zasad demokratycznych i praworządności, które stanowią zasadnicze elementy partnerstwa AKP–UE, do dobrego zarządzania, w tym walki z korupcją, będącego jednym z podstawowych elementów partnerstwa AKP–UE;
- zobowiązania stron dotyczącego opracowania zestawu uzgodnionych na szczeblu międzynarodowym zasad i reguł mających na celu wspieranie przynoszącego obopólne korzyści związku między handlem a zrównoważonym rozwojem, w tym wspieranie Agendy na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030 („Agenda 2030”) i jej celów zrównoważonego rozwoju, międzynarodowych umów dotyczących prawa pracy i międzynarodowych norm pracy, m.in. pełnego i wydajnego zatrudnienia oraz godnej pracy dla wszystkich, a także międzynarodowych umów w dziedzinie klimatu, np. porozumienia paryskiego i Ramowej konwencji ONZ w sprawie zmian klimatu;
- zobowiązania stron do tego, by ich partnerstwo koncentrowało się na ograniczaniu i eliminowaniu ubóstwa w sposób spójny z celami zrównoważonego rozwoju, oraz do stopniowego włączania państw AKP w gospodarkę światową; do budowania w związku z tym współpracy gospodarczej i handlowej AKP–UE w zakresie inicjatyw integracji regionalnej istniejących w państwach AKP;
- współpracy gospodarczej i handlowej AKP–UE w celu wspierania sprawnego i stopniowego włączania państw AKP w gospodarkę światową, z należyтым uwzględnieniem ich wyborów politycznych i priorytetów rozwojowych, a w szczególności ich własnych strategii ograniczania ubóstwa, a tym samym wspierania ich zrównoważonego rozwoju i przyczyniania się do wyeliminowania ubóstwa w państwach AKP;
- zobowiązania stron do wspierania procesu integracji regionalnej w ramach grupy państw AKP oraz do wspierania integracji regionalnej jako jednego z kluczowych instrumentów włączania państw AKP w gospodarkę światową;
- zobowiązania stron do pogłębienia współpracy gospodarczej, handlowej i inwestycyjnej oraz do stworzenia między nimi nowej dynamiki w zakresie handlu i inwestycji w celu ułatwienia państwom AKP przechodzenia do zliberalizowanej gospodarki światowej, a także zobowiązania do wspierania rozwoju sektora prywatnego, w szczególności mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP);
- zobowiązania stron do uwzględniania różnych potrzeb oraz poziomów rozwoju państw i regionów AKP;
- zobowiązania stron do wywiązywania się ze swoich zobowiązań podjętych w ramach Światowej Organizacji Handlu (WTO) oraz do dążenia do realizacji celów WTO;
- wspólnego celu stron dotyczącego, w zależności od sytuacji, zacieśnienia współpracy i budowania zdolności we wszystkich dziedzinach związanych ze zrównoważonym handlem i inwestycjami oraz osiągnięcia stopniowej i wzajemnej liberalizacji handlu towarami i usługami, zgodnie z zasadami WTO, z uwzględnieniem poziomu rozwoju państw AKP oraz ograniczeń gospodarczych, społecznych i środowiskowych, z którymi mają do czynienia;
- zobowiązania stron do zapewnienia, aby działania podejmowane w ramach umowy z Kotonu i umowy ją zastępującej oraz działania podejmowane w ramach umów o partnerstwie gospodarczym (UPG) wzajemnie się wzmocniały;

⁽¹⁾ Umowa o partnerstwie AKP–UE została zmieniona umową podpisaną w Luksemburgu w dniu 25 czerwca 2005 r. (Dz.U. L 209 z 11.8.2005, s. 27) oraz umową podpisaną w Wagadugu w dniu 22 czerwca 2010 r. (Dz.U. L 287 z 4.11.2010, s. 3).

- zapewnienia prawa do regulowania działalności gospodarczej w interesie publicznym zgodnie z międzynarodowymi zobowiązaniami w celu realizacji uzasadnionych celów polityki publicznej, takich jak ochrona i promowanie zdrowia publicznego, usług społecznych, edukacji publicznej, bezpieczeństwa, środowiska, moralności publicznej, ochrony socjalnej lub ochrony konsumentów, ochrony prywatności i danych oraz wspierania i ochrony różnorodności kulturowej.

2. **Charakter i zakres UPG**

Celem negocjacji jest zawarcie UPG między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a państwami i regionami Afryki, Karaibów i Pacyfiku, z drugiej strony. UPG mają na celu sprzyjanie sprawnemu i stopniowemu włączaniu państw AKP w gospodarkę światową przy należyтым uwzględnieniu ich wyborów politycznych i priorytetów rozwoju, przez wspieranie ich zrównoważonego rozwoju i przyczynianie się do wyeliminowania ubóstwa w państwach AKP.

Zgodnie z postanowieniami art. 36 ust. 1 umowy z Kotonu i odpowiednimi postanowieniami umowy ją zastępującej, z chwilą rozpoczęcia jej stosowania, negocjacje mają na celu ustanowienie, a w stosownych przypadkach, pogłębienie UPG z podgrupami AKP określonymi zgodnie z postanowieniami art. 37 ust. 3 umowy z Kotonu i odpowiednimi postanowieniami umowy ją zastępującej, z chwilą rozpoczęcia jej stosowania, z uwzględnieniem procesu integracji regionalnej w ramach AKP.

UPG mają na celu wspieranie ściślejszej integracji gospodarczej między stronami poprzez stopniowe znoszenie barier w handlu między nimi oraz wzmocnienie współpracy we wszystkich dziedzinach związanych z handlem, w pełnej zgodności z przepisami WTO.

UPG muszą opierać się na celach i zasadach umowy z Kotonu, a w szczególności na jej zasadniczych i podstawowych elementach, oraz na postanowieniach części 3 tytuł II tej umowy i odpowiednich postanowieniach umowy ją zastępującej, z chwilą rozpoczęcia jej stosowania. W związku z tym w negocjacjach w sprawie UPG uwzględnia się w szczególności różne poziomy rozwoju stron, a także szczególne ograniczenia gospodarcze, społeczne i środowiskowe państw AKP oraz możliwości dostosowania i dopasowania ich gospodarek do procesu liberalizacji.

3. **Handel towarami**

3.1. *Cel*

UPG mają być ukierunkowane na ustanowienie stref wolnego handlu między stronami w oparciu o cele rozwojowe umowy z Kotonu i umowy ją zastępującej, zgodnie z przepisami WTO. Zakłada się zatem, że następujące warunki dostępu do rynku miałyby zastosowanie wyłącznie w kontekście tych UPG. Wszelkie przyszłe negocjacje w sprawie UPG w odniesieniu do handlu towarami opierają się na już wynegocjowanych przepisach.

3.2. *Należności celne przywozowe*

— Przywóz do Unii Europejskiej

UPG mają się opierać na oferowanych obecnie warunkach dostępu do rynku i dążyć do ich dalszej poprawy. Szczególne ustalenia dotyczące dalszego znoszenia taryf określa się w trakcie negocjacji, uwzględniając istniejące i potencjalne interesy eksportowe państw AKP oraz wpływ środków liberalizacji handlu, w szczególności na integrację regionalną w ramach AKP.

— Przywóz do państw AKP

Mając na uwadze nadrzędny cel, jakim jest wspieranie zrównoważonego rozwoju poprzez regionalną integrację gospodarczą i odpowiednie polityki, negocjacje będą zmierzać do: (1) zniesienia ceł na przywóz towarów z Unii Europejskiej, które dotyczą zasadniczo całej wymiany handlowej w okresie przejściowym, (2) zniesienia – po rozpoczęciu stosowania UPG – wszelkich opłat o skutku równoważnym cłom oraz (3) usunięcia – po rozpoczęciu stosowania UPG – ograniczeń ilościowych i środków o skutku równoważnym.

Harmonogram znoszenia ceł oraz ostateczny produktowy zakres liberalizacji handlu przez państwa AKP będą odzwierciedlać ograniczenia gospodarcze, społeczne i środowiskowe, z którymi państwa te mają do czynienia, jak również ich zdolność do dostosowania swoich gospodarek do procesu liberalizacji. W związku z tym okres przejściowy zgodny z celami umowy z Kotonu, umowy ją zastępującej oraz zasadami WTO będzie stosowany w sposób elastyczny, tak aby uwzględnić szczególne ograniczenia zainteresowanych państw AKP. Ta sama elastyczność będzie stosowana w odniesieniu do zakresu produktów oraz harmonogramu i tempa wdrażania przez państwa AKP zobowiązań dotyczących liberalizacji.

Niezależnie od powyższego państwa AKP w każdym momencie przyznają Unii Europejskiej traktowanie nie mniej korzystne niż traktowanie według zasady największego uprzywilejowania. Nie ma to zastosowania w odniesieniu do koncesji udzielanych między państwami AKP lub przez państwa AKP innym krajom rozwijającym się, które nie są dużymi gospodarkami handlowymi, w ramach umów regionalnych lub innych postanowień handlowych zgodnych z wymogami WTO.

Podczas negocjacji oraz w świetle art. 349 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej i UPG wypracowanych w ramach umowy z Kotonu i umowy ją zastępującej, z chwilą rozpoczęcia jej stosowania, uwzględnione zostaną szczególne interesy regionów najbardziej oddalonych Unii Europejskiej. W tym kontekście UPG mogą w szczególności określać konkretne środki na rzecz produktów pochodzących z tych regionów, mające na celu ich włączenie do handlu wewnątrzregionalnego w krótkiej perspektywie, zgodnie z przepisami WTO. W świetle decyzji o stowarzyszeniu zamorskim⁽²⁾ należy również uwzględnić interesy krajów i terytoriów zamorskich.

Państwa AKP zobowiązują się co najmniej do automatycznego rozszerzenia traktowania przyznanego Unii Europejskiej na wszystkie pozostałe strony danej UPG, najlepiej przed liberalizacją handlu wobec Unii Europejskiej.

W przypadku wystąpienia poważnych trudności w wyniku liberalizacji handlu państwa AKP mogą, w porozumieniu z Unią Europejską, tymczasowo zawiesić stosowanie harmonogramu liberalizacji i, w razie potrzeby, zmienić lub dostosować tempo postępów w kierunku ostatecznego ustanowienia strefy wolnego handlu, w pełnej zgodności z przepisami WTO.

Plany i harmonogram państw AKP w zakresie liberalizacji handlu stanowią część UPG. Zawierają one odpowiednie wykazy produktów oraz harmonogramy znoszenia ceł. Te wykazy i harmonogramy zostaną sfinalizowane podczas negocjacji.

— Cła podstawowe

Cła podstawowe, do których mają zastosowanie uzgodnione obniżki, stanowią cła zgodne z zasadą największego uprzywilejowania faktycznie stosowane przez państwa AKP w dniu podpisania UPG. Są one określone w wykazie załączonym do każdej UPG.

3.3. Postanowienia ogólne

Należności celne wywozowe. Znosi się wszelkie należności celne wywozowe stosowane w handlu między stronami stosownie do uzgodnionego harmonogramu, który nie może przekraczać dziesięciu lat.

Ograniczenia ilościowe oraz środki o skutku równoważnym stosowane w wywozie lub przywozie w handlu między stronami znosi się po rozpoczęciu stosowania UPG.

Traktowanie narodowe i środki polityki fiskalnej. Do UPG zostanie włączona standardowa klauzula traktowania narodowego, zapewniająca traktowanie produktów stron w sposób nie mniej korzystny niż podobnych produktów pochodzenia krajowego. Wszelkie już stosowane dyskryminujące wewnętrzne środki lub praktyki fiskalne zostaną wyeliminowane po rozpoczęciu stosowania UPG.

Opodatkowanie. UPG powinny zawierać postanowienia dotyczące wyjątku w odniesieniu do opodatkowania na podstawie odpowiednich artykułów umów WTO.

Zróźnicowane tempo. Tam, gdzie jest to zgodne z celami integracji zainteresowanych regionów AKP, w UPG przewiduje się różne tempo liberalizacji handlu, biorąc pod uwagę stopień rozwoju zainteresowanych państw AKP, jak również różne poziomy integracji, które mogą istnieć w regionie, zgodnie z wewnętrznym procesem integracji regionu.

Klauzula dotycząca bezpieczeństwa żywnościowego. UPG zawierają postanowienia mające na celu wspieranie bezpieczeństwa żywnościowego zgodnie z zasadami WTO.

Środki ochronne. Postanowienia dotyczące środków ochronnych stosuje się zgodnie z odpowiednimi przepisami WTO.

Środki antydumpingowe. Jeżeli jedna ze stron stwierdzi istnienie szkodliwego dumpingu lub subsydiowania w handlu prowadzonym przez drugą stronę w rozumieniu postanowień GATT, strona ta może przedsięwziąć właściwe środki przeciwko tej praktyce, zgodnie z zasadami i praktykami GATT/WTO. W tym kontekście Unia Europejska ma specjalny wzgląd na szczególną sytuację gospodarczą i społeczną zainteresowanych państw AKP.

⁽²⁾ Decyzja Rady 2013/755/UE z dnia 25 listopada 2013 r. w sprawie stowarzyszenia krajów i terytoriów zamorskich z Unią Europejską („decyzja o stowarzyszeniu zamorskim”) (Dz.U. L 344 z 19.12.2013, s. 1).

Procedura stand-still. Strony uzgodnią, że nie zostaną wprowadzone żadne nowe cła ani nie zostaną podwyższone dotychczasowe cła oraz że żadna ze stron nie wprowadzi nowych ograniczeń ilościowych ani środków o skutku równoważnym po rozpoczęciu stosowania UPG między ugrupowaniem regionalnym a Unią Europejską. Strony powinny uwzględnić tę zasadę od początku negocjacji.

Przejrzystość. Obie strony będą zobowiązane do wzajemnego informowania się o swoich planach w zakresie taryfy celnej i o wszelkich późniejszych zmianach w nich wprowadzanych.

Klasyfikacja towarów. Do klasyfikacji towarów w handlu między stronami stosuje się system zharmonizowany.

3.4. *Reguły pochodzenia, współpraca administracyjna*

Negocjacje w sprawie reguł pochodzenia i współpracy administracyjnej uwzględniają ostatnie zmiany w unijnych regułach pochodzenia, a także istniejące reguły pochodzenia na mocy poszczególnych UPG. W tym kontekście Unia Europejska ocenia wszelkie konkretne wnioski o zmiany reguł pochodzenia przedstawione przez państwo lub państwa AKP, mające na celu uproszczenie istniejących przepisów i poprawę obecnego dostępu państw AKP do rynku, z uwzględnieniem sytuacji poszczególnych krajów, a w szczególności ich doświadczenia i struktury preferencyjnych stosunków handlowych.

UPG umożliwią stronom podjęcie odpowiednich działań w przypadku braku współpracy administracyjnej lub niewłaściwego zarządzania. W odniesieniu do kwestii utraty należności celnych w związku z niewłaściwym zarządzaniem preferencyjnym przywozem odpowiednie środki można określić na podstawie horyzontalnej decyzji Rady.

3.5. *Cła, ułatwienia w handlu, środki zwalczania nadużyć finansowych i odpowiedzialność finansowa*

Negocjacje mają na celu uproszczenie wszystkich wymogów i procedur związanych z przywozem i wywozem, w szczególności w odniesieniu do procedur celnych, licencjonowania przywozu, ustalania wartości celnej, przepisów tranzytowych oraz inspekcji przedwysyłkowej, w oparciu o najwyższe normy międzynarodowe i zgodnie z postanowieniami Porozumienia WTO o ułatwieniach w handlu. UPG będą zawierać protokół w sprawie wzajemnej pomocy administracyjnej w sprawach celnych. Będą również zawierać klauzulę o zwalczaniu nadużyć finansowych, co ma zapobiec nadużywaniu preferencji taryfowych.

4. **Handel usługami, inwestycje i handel cyfrowy**

4.1. *Zakres*

W UPG będzie przewidziana stopniowa i wzajemna liberalizacja handlu usługami i inwestycjami mająca na celu zapewnienie porównywalnego poziomu możliwości dostępu do rynku, zgodnie z odpowiednimi zasadami WTO, w szczególności art. V GATS, z uwzględnieniem poziomu rozwoju zainteresowanych państw AKP. UPG powinny obejmować wszystkie rodzaje dostaw.

Należy zachować wysoką jakość usług pożytku publicznego w UE zgodnie z TFUE, a w szczególności protokołem nr 26 w sprawie usług świadczonych w interesie ogólnym, uwzględniając zobowiązania UE w tej dziedzinie, w tym GATS. Usługi świadczone w związku z wykonywaniem władzy publicznej określone w art. I-3 GATS należy wyłączyć z przedmiotowych negocjacji. UPG potwierdzają prawo stron do regulowania działalności gospodarczej w interesie publicznym zgodnie z zobowiązaniami międzynarodowymi.

Ponadto UPG powinny zawierać zasady regulacyjne mające na celu zajęcie się barierami niezwiązanymi z granicą, w tym, w stosownych przypadkach, w dziedzinie regulacji wewnętrznych. UPG mogą też obejmować środki dyscyplinujące w odniesieniu do wymogów dotyczących wyników inwestycji.

W kontekście postępującej cyfryzacji handlu i silnego rozwoju różnych wymiarów handlu cyfrowego negocjacje powinny doprowadzić do opracowania przepisów obejmujących handel cyfrowy, w tym transgraniczny przepływ danych, nie powinny jednak dotyczyć unijnych przepisów dotyczących ochrony danych osobowych ani mieć na nie wpływu, ani też naruszać prawodawstwa UE. Wynegocjowane przepisy powinny mieć na celu poprawę warunków handlu cyfrowego korzyścią dla przedsiębiorstw i konsumentów oraz zwiększenie uczestnictwa mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP), a także utworzenie nowych możliwości promowania zrównoważonego wzrostu i rozwoju sprzyjających włączeniu społecznemu. UPG powinny przewidywać odpowiednią elastyczność, współpracę i dialog w kwestiach regulacyjnych związanych z handlem cyfrowym.

UPG będą przewidywać, że usługi audiowizualne będą regulowane osobno w ramach konkretnych umów o współpracy kulturalnej i partnerstwie między stronami. Umowy te zapewnią Unii Europejskiej i jej państwom członkowskim oraz państwom AKP możliwość zachowania i rozwijania zdolności do określania i realizacji swoich polityk kulturalnych i audiowizualnych z myślą o zachowaniu różnorodności kulturowej, przy jednoczesnym uznaniu, zachowaniu i promowaniu wartości kulturowych i tożsamości AKP, w celu wspierania dialogu między-

kulturowego poprzez poprawę możliwości dostępu do rynku dla dóbr i usług kulturalnych tych krajów, zgodnie z postanowieniami art. 27 umowy z Kotonu i odpowiednim postanowieniem umowy ją zastępującej, z chwilą rozpoczęcia jej stosowania.

Strony uzgodnią, że żadna ze stron nie wprowadzi nowych lub bardziej dyskryminacyjnych środków po rozpoczęciu stosowania UPG między ugrupowaniem regionalnym a Unią Europejską. Strony powinny uwzględnić tę zasadę od początku negocjacji.

Proces liberalizacji będzie prowadzony w sposób asymetryczny. Państwa AKP będą dysponowały pewną elastycznością w zależności od ich poziomu rozwoju w ujęciu ogólnym, a także w poszczególnych sektorach i podsektorach, zgodnie z postanowieniami GATS, w szczególności w odniesieniu do uczestnictwa krajów rozwijających się w umowach o liberalizacji.

W przypadku Unii Europejskiej okres przejściowy nie powinien przekraczać 10 lat.

Dla państw AKP okres przejściowy, zgodny z celami umowy z Kotonu, umowy ją zastępującej oraz zasadami WTO, będzie stosowany w sposób elastyczny, tak aby uwzględnić szczególne ograniczenia państw AKP, których to dotyczy, ale co do zasady nie powinien on być dłuższy niż 15 lat.

Państwa AKP należące do UPG zobowiążą się do stosowania we wzajemnych stosunkach co najmniej takich samych ustaleń, jakie stosują w odniesieniu do Unii Europejskiej.

W UPG ponownie potwierdzone zostaną zobowiązania dotyczące usług podjęte na mocy umowy z Kotonu i odpowiednich postanowień umowy ją zastępującej, z chwilą rozpoczęcia jej stosowania.

4.2. *Uzgodnienia praktyczne*

W przypadku gdy jest to uzasadnione szczególnymi ograniczeniami gospodarczymi, społecznymi i środowiskowymi, z którymi borykają się państwa AKP, negocjacje mogą zostać odroczone. W takim przypadku strony będą regularnie oceniać sytuację w trakcie negocjacji w sprawie UPG. Zadbają o to, aby etap przygotowawczy tych negocjacji był aktywnie wykorzystywany do przygotowania się do nich, w szczególności poprzez uruchomienie odpowiedniego wsparcia na rzecz rozwoju usług, zgodnie z postanowieniami umowy z Kotonu, w szczególności z jej art. 41 ust. 5, oraz odpowiednimi postanowieniami umowy zastępującej tę umowę, z chwilą rozpoczęcia jej stosowania.

5. **Płatności bieżące i przepływ kapitału**

W UPG ponownie potwierdzone zostaną zobowiązania podjęte na mocy postanowień art. 12 załącznika II do umowy z Kotonu i odpowiednich postanowień umowy ją zastępującej, z chwilą rozpoczęcia jej stosowania.

UPG powinny służyć pełnej liberalizacji płatności bieżących i przepływu kapitału w odniesieniu do transakcji objętych UPG. Powinny obejmować wszelkie gwarancje i postanowienia wyłączone (np. dotyczące unii gospodarczej i walutowej UE oraz bilansu płatniczego), zgodnie z postanowieniami TFUE dotyczącymi swobodnego przepływu kapitału.

6. **Obszary związane z handlem**

6.1. *Kwestie ogólne*

W UPG ponownie potwierdzone zostaną odpowiednie zobowiązania związane z handlem podjęte w ramach umowy z Kotonu^(?) i umowy ją zastępującej, w szczególności w odniesieniu do polityki konkurencji, ochrony praw własności intelektualnej (w tym oznaczeń geograficznych), normalizacji i certyfikacji, środków sanitarnych i fitosanitarnych, handlu i środowiska, norm wymiany handlowej i pracy, polityki ochrony konsumentów oraz ochrony zdrowia konsumentów. Te postanowienia UPG zostaną poddane przeglądowi w świetle wyników wielostronnych, fakultatywnych i dwustronnych negocjacji handlowych.

6.2. *Konkretne obszary*

Ponadto w odniesieniu do niżej wymienionych obszarów stosuje się następujące zasady:

Inwestycje. Zgodnie z celem polegającym na „zwalczaniu i ostatecznym wyeliminowaniu ubóstwa w sposób spójny z celami zrównoważonego rozwoju” (oraz w odniesieniu do art. 1, 29, 75–78, a także w odniesieniu do załącznika II do umowy z Kotonu i odpowiednich postanowień umowy ją zastępującej, z chwilą rozpoczęcia jej stosowania) strony postanawiają ustanowić ramy, które będą ułatwiać, zwiększać i stymulować zrównoważone i korzystne dla obu stron inwestycje, z uwzględnieniem wielostronnych inicjatyw na rzecz ułatwiania inwestycji.

^(?) Art. 45–51 i 78 umowy z Kotonu oraz odpowiednie postanowienia umowy ją zastępującej, z chwilą rozpoczęcia jej stosowania.

Ramy te będą opierać się na zasadach niedyskryminacji, otwartości, przejrzystości i stabilności. Strony będą wspierać rozwój atrakcyjnego i stabilnego otoczenia inwestycyjnego poprzez popieranie stabilnych i przejrzystych zasad obowiązujących inwestorów i będą dążyć do zwiększenia włączenia społecznego pod względem finansowym i do poprawy dostępu do finansowania.

W przypadkach określonych przez obie strony jako obszar negocjacji i z zastrzeżeniem dodatkowych wytycznych negocjacyjnych dotyczących danego kraju lub regionu możliwe jest wynegocjowanie postanowień dotyczących ochrony inwestycji. Postanowienia te muszą być zgodne ze zreformowanym podejściem UE do ochrony inwestycji, w tym rozstrzygania sporów dotyczących inwestycji. Powinny też zapewniać solidną ochronę inwestorów i inwestycji, a jednocześnie w pełni zachować prawo stron do wprowadzania na własnym terytorium regulacji służących osiągnięciu uzasadnionych celów polityki. Ewentualne negocjacje powinny również uwzględniać stosowne uznane na szczeblu międzynarodowym zasady i wytyczne dotyczące zrównoważonego rozwoju i odpowiedzialnego prowadzenia działalności gospodarczej, jak określono w zreformowanym podejściu Unii Europejskiej do ochrony inwestycji.

Zamówienia publiczne. UPG będą miały na celu zapewnienie pełnej przejrzystości zasad i metod udzielania zamówień publicznych na wszystkich szczeblach instytucji rządowych i samorządowych zgodnie z zasadami Porozumienia w sprawie zamówień publicznych (WTO). Ponadto strony mogą podejmować działania służące stopniowej liberalizacji swoich rynków zamówień publicznych w oparciu o zasadę niedyskryminacji i z uwzględnieniem swoich poziomów rozwoju.

Normy, przepisy techniczne i oceny zgodności. UPG powinny zawierać kompleksowy rozdział poświęcony barierom technicznym w handlu (TBT) oparty na Porozumieniu WTO w sprawie barier technicznych w handlu i wykraczający poza to porozumienie. Rozdział ten powinien służyć m.in. zapewnieniu zgodności i zbieżności regulacji technicznych dzięki stosowaniu norm międzynarodowych, optymalizacji wymogów w zakresie testowania i certyfikacji za pomocą stosowania opartego na analizie ryzyka podejścia do oceny zgodności oraz dzięki zwiększeniu przejrzystości.

Standardy sanitarne i fitosanitarne. W UPG powinien znaleźć się kompleksowy rozdział poświęcony standardom sanitarnym i fitosanitarnym zgodnie z innymi zawartymi niedawno umowami UE. Opierając się na zasadach przewidzianych w Porozumieniu WTO w sprawie stosowania środków sanitarnych i fitosanitarnych, negocjacje powinny mieć na celu włączenie takich kwestii, jak stosowanie norm międzynarodowych (IPPC, OIE i Kodeks Żywnościowy), przejrzystość i niedyskryminacja, unikanie niepotrzebnych opóźnień, harmonizacja, uznawanie równoważności, uznawanie statusu stron odnośnie do zdrowia i obecności agrofagów, regionalizacja (podział na strefy), kontrola, inspekcje i zatwierdzanie procedur, zasada ostrożności, audyt, certyfikacja, kontrole przywozu, środki nadzwyczajne, sporządzanie wstępnych wykazów w dziedzinie weterynarii, traktowanie Unii Europejskiej jako jednego podmiotu, współpraca techniczna, zwiększenie współpracy w kwestiach dotyczących oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe i dobrostanu zwierząt oraz mechanizmy mające na celu rozwiązywanie związanych z handlem problemów dotyczących środków sanitarnych i fitosanitarnych. Ponadto w rozdziale tym należy podkreślić znaczenie wymiany informacji między stronami w przypadku zmiany norm i standardów oraz zapotrzebowania na polityki wspomagające, łącznie ze współpracą techniczną.

Ochrona danych. UPG określa cel polegający na zapewnieniu wysokiego poziomu ochrony prywatności i danych osobowych poprzez odpowiednie systemy i strategie prawne, w tym skuteczne egzekwowanie przepisów przez niezależne organy nadzorcze, jako jednego z głównych czynników budowy zaufania obywateli do gospodarki cyfrowej oraz jednym z kluczowych elementów ułatwiających wymianę handlową i współpracę w zakresie egzekwowania między stronami.

Prawa własności intelektualnej. UPG powinny zapewnić odpowiedni, zrównoważony i skuteczny poziom ochrony oraz zawierać postanowienia dotyczące egzekwowania praw w postępowaniu cywilnym oraz podczas kontroli granicznej w dziedzinie praw własności intelektualnej, włącznie z oznaczeniami geograficznymi, wykraczające poza Porozumienie WTO w sprawie handlowych aspektów praw własności intelektualnej („porozumienie TRIPS”). UPG powinny potwierdzić elastyczne rozwiązania wynikające z porozumienia TRIPS. W UPG należy uznać znaczenie Deklaracji w sprawie porozumienia TRIPS i zdrowia publicznego, przyjętej przez konferencję ministerialną WTO w dniu 14 listopada 2001 r. Interpretując i wdrażając prawa i obowiązki wynikające z UPG, strony zapewniają zgodność z deklaracją z Ad-Dauih. Strony powinny między innymi wdrożyć art. 31a porozumienia TRIPS, a także powiązany z nim załącznik i dodatek do załącznika, które weszły w życie w dniu 23 stycznia 2017 r.

UPG powinny zapewniać bezpośrednią ochronę i skuteczne uznawanie w drodze porozumienia w sprawie wykazu oznaczeń geograficznych (win, napojów spirytusowych, produktów rolnych i środków spożywczych), w oparciu o poziom ochrony określony w art. 23 TRIPS, w tym przed przywołaniem, bezprawnym używaniem nazwy, w oparciu o odpowiednie i skuteczne egzekwowanie prawa, współistnienie z używanymi w dobrej wierze wcześniejszymi znakami towarowymi, ochronę przed późniejszą generycznością oraz przepisy dotyczące doda-

wania nowych oznaczeń geograficznych. Kwestie dotyczące indywidualnych uprzednich praw, np. związanych z odmianami roślin, znakami towarowymi, generycznymi lub innymi uzasadnionymi wcześniejszymi zastosowaniami, należy uwzględnić, mając na uwadze cel, jakim jest rozwiązanie istniejących konfliktów w sposób zadowalający obie strony.

Handel i konkurencja. UPG powinny mieć na celu zminimalizowanie zakłóceń konkurencji poprzez włączenie postanowień dotyczących polityki konkurencji, subsydiów oraz przedsiębiorstw państwowych. Postanowienia te nie będą utrudniać świadczenia usług publicznych. Zapewnią też elastyczność umożliwiającą wdrożenie środków sprzyjających rozwojowi gospodarczemu, ograniczaniu ubóstwa czy osiąganiu innych celów polityki publicznej, takich jak bezpieczeństwo żywnościowe.

Handel i zrównoważony rozwój. UPG powinny wspierać realizację Agendy 2030 i być zgodne z odpowiednimi uzgodnionymi na szczeblu międzynarodowym zasadami i przepisami dotyczącymi praw pracowniczych, w tym niedyskryminacji ze względu na płeć.

W związku z tym UPG powinny zawierać postanowienia dotyczące pracy, równości płci i zwiększenia dla kobiet możliwości w handlu, a także postanowienia dotyczące środowiskowych aspektów handlu i zrównoważonego rozwoju, w tym zrównoważonych połowów i akwakultury, różnorodności biologicznej, lasów i produktów leśnych, oraz aspektów związanych ze zmianą klimatu, w szczególności w kontekście UNFCCC i porozumienia paryskiego oraz inicjatyw związanych z łagodzeniem zmiany klimatu, np. tych realizowanych w ramach Międzynarodowej Organizacji Morskiej (IMO).

UPG powinny zawierać postanowienia promujące przestrzeganie i skuteczne wdrażanie odpowiednich uzgodnionych na szczeblu międzynarodowym zasad i reguł, w tym podstawowych norm pracy i podstawowych konwencji Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP) i wielostronnych umów środowiskowych, a także przepisów w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, inspekcji pracy i dialogu społecznego, a także ochrony socjalnej i ochrony pracy. Powinny zawierać zobowiązanie każdej ze stron do czynienia ciągłych i nieustających wysiłków na rzecz ratyfikacji podstawowych konwencji MOP.

UPG powinny potwierdzać prawo stron do wprowadzania regulacji w dziedzinie pracy i ochrony środowiska, zgodnie z ich zobowiązaniami międzynarodowymi, w dążeniu do osiągnięcia wysokiego stopnia ochrony, w tym przez uwzględnienie wariantów najkorzystniejszych dla środowiska. Powinny potwierdzać poszanowanie zasady ostrożności. Powinny obejmować postanowienia zakazujące obniżania poziomów ochrony pracy i środowiska w celu pobudzenia handlu i bezpośrednich inwestycji zagranicznych. Powinny obejmować zobowiązanie, by nie wprowadzać odstępstw od krajowych przepisów prawa pracy lub ochrony środowiska ani nie zaprzestawać egzekwowania tych przepisów.

UPG powinny promować zwiększenie wkładu handlu i inwestycji, w tym bezpośrednich inwestycji zagranicznych, w zrównoważony rozwój, m.in. poprzez zajęcie się takimi kwestiami, jak ułatwienie handlu towarami i usługami przyjaznymi dla środowiska i klimatu oraz promowanie dobrowolnych systemów zapewnienia zgodności ze zrównoważonym rozwojem i społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw, z uwzględnieniem instrumentów uznanych na szczeblu międzynarodowym, i poprzez zachęcanie stron do korzystania z praktyk międzynarodowych, w tym wytycznych OECD i Wytycznych ONZ dotyczących biznesu i praw człowieka oraz wytycznych dla konkretnych sektorów.

UPG powinny obejmować postanowienia dotyczące skutecznego wdrażania i monitorowania tych zasad, a także mechanizm rozwiązywania wszelkich sporów między stronami. UPG powinny przewidywać uczestnictwo podmiotów społeczeństwa obywatelskiego, w tym regularne konsultacje i działania komunikacyjne. Podmioty te powinny monitorować wdrażanie całej umowy i pełnić rolę doradczą wobec stron.

Dialog na temat rolnictwa. Ze względu na znaczenie sektora rolnego dla rozwoju społeczno-gospodarczego i bezpieczeństwa żywnościowego państw AKP, UPG powinny przewidywać dialog na temat rolnictwa (partnerstwo w dziedzinie rolnictwa), który może obejmować takie kwestie, jak towary (zwłaszcza te, które są istotne dla bezpieczeństwa żywnościowego) i regionalne łańcuchy wartości, wykorzystanie nowych technologii, ułatwienia w handlu, dostęp do rynku, odpowiedzialne inwestycje, badania naukowe i innowacje w należyty sposób uwzględniające kwestię przystosowania się do zmiany klimatu i jej łagodzenia, a także różnorodność biologiczna i zrównoważone systemy żywnościowe.

6.3. Wdrożenie

Rada UPG (zob. poniżej pkt 8), wspomagana przez Wspólny Komitet ds. Wdrażania Umowy złożony ze starszych ekspertów technicznych, będzie monitorować wdrażanie postanowień. Wspólny Komitet ds. Wdrażania Umowy będzie się zbierał regularnie, co najmniej raz w roku. Komitet ten będzie sporządzał roczne sprawozdania, w których oceni postępy i sformułuje zalecenia dotyczące środków służących zapewnieniu dalszych osiągnięć, w tym w zakresie współpracy na rzecz rozwoju, zgodnie z postanowieniami umowy z Kotonu i odpowiednim postanowieniem umowy ją zastępującej, z chwilą rozpoczęcia jej stosowania. W razie potrzeby można rozważyć utworzenie specjalnych podkomitetów w odniesieniu do niektórych obszarów związanych z handlem.

7. **Komplementarność**

UPG i strategię rozwoju partnerów AKP muszą się wzajemnie uzupełniać. W szczególności, aby ułatwić osiągnięcie celów UPG, strony AKP zobowiążą się do pełnego włączenia UPG do swoich strategii rozwoju, a Unia Europejska zobowiąże się do podjęcia podobnych działań w ramach swoich strategii współpracy na rzecz rozwoju. Wiązałoby się to ze stymulowaniem wsparcia na rzecz rozwoju sektora prywatnego, w szczególności mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (MMŚP), w tym aspektu płci, oraz z akcentowaniem, jak ważne jest gromadzenie danych z podziałem na płeć do celów działań następczych i wdrażania. Strony zobowiążą się do przeznaczenia odpowiednich środków na ten cel w ramach krajowych i regionalnych programów orientacyjnych, zgodnie z odpowiednimi postanowieniami umowy z Kotonu i odpowiednimi postanowieniami umowy ją zastępującej, z chwilą rozpoczęcia jej stosowania.

8. **Ramy instytucjonalne**

Dla każdej UPG zostanie ustanowiona Wspólna Rada UPG, która będzie pełnić następujące funkcje:

- zapewnienie właściwego funkcjonowania UPG;
- analizowanie rozwoju stosunków gospodarczych i handlowych między stronami;
- poszukiwanie właściwych metod zapobiegania problemom, które mogą pojawić się w obszarach objętych UPG, w szczególności w odniesieniu do osiągnięcia celów rozwojowych UPG;
- wymiana opinii i wydawanie zaleceń na temat wszelkich kwestii będących przedmiotem wspólnego zainteresowania związanych ze współpracą gospodarczą i handlową, w tym na temat przyszłych działań na rzecz właściwego wdrożenia UPG, a w szczególności na temat potrzeby współpracy na rzecz rozwoju, zgodnie z odpowiednimi postanowieniami umowy z Kotonu i odpowiednimi postanowieniami umowy ją zastępującej, z chwilą rozpoczęcia jej stosowania.

Skład Wspólnej Rady UPG, częstotliwość, porządki obrad i miejsce jej posiedzeń zostaną uzgodnione w drodze konsultacji między stronami.

Rada UPG będzie uprawniona do podejmowania decyzji w odniesieniu do wszystkich kwestii objętych UPG. Rada ta będzie składać sprawozdania Radzie Ministrów, ustanowionej zgodnie z postanowieniami art. 15 umowy z Kotonu i odpowiednimi postanowieniami umowy ją zastępującej, z chwilą rozpoczęcia jej stosowania, na temat kwestii będących przedmiotem wspólnego zainteresowania całej grupy państw AKP i Unii Europejskiej.

W UPG należy przewidzieć regularne konsultacje i kontakty ze społeczeństwem obywatelskim.

9. **Klauzula wyjątkowa**

UPG będą zawierać standardową klauzulę wyjątkową, mającą zastosowanie do odpowiednich części tych UPG, umożliwiającą przedsięwzięcie środków, na przykład ze względu na ochronę porządku publicznego, życia lub zdrowia ludzi, zwierząt lub roślin, zachowanie wyczerpywalnych zasobów naturalnych itp., pod warunkiem że środki te będą stosowane zgodnie z zasadami WTO.

10. **Postanowienia końcowe**

UPG będą obejmować:

- rozdział poświęcony rozstrzygnięciu sporów i klauzulę o niewykonaniu, w tym postanowienia odpowiadające art. 96 i 97 umowy z Kotonu oraz odpowiednim postanowieniom umowy ją zastępującej, z chwilą rozpoczęcia jej stosowania. Postanowienia dotyczące rozstrzygnięcia sporów w sprawach handlowych lub związanych z handlem nie będą miały wpływu na prawa i obowiązki stron wynikające z zasad WTO, w szczególności na Uzgodnienie w sprawie zasad i procedur regulujących rozstrzygnięcie sporów;
- klauzulę dotyczącą przyszłego rozwoju, wskazującą, że UPG mogą zostać rozszerzone, w szczególności poprzez przystąpienie, lub połączone, w zależności od postępów w integracji regionalnej;
- klauzulę dotyczącą ich wejścia w życie, czasu trwania (bez ograniczeń), rozwiązania, powiadomienia o wypowiedzeniu oraz klauzuli dotyczącej terytorialnego zakresu stosowania.

Do celów UPG strony należące do AKP oznaczają ugrupowanie regionalne lub jego państwa członkowskie lub ugrupowanie regionalne i jego państwa członkowskie, zgodnie z ich odpowiednimi zakresami kompetencji. UPG ma również zastosowanie do środków wprowadzanych przez wszelkie organy krajowe, regionalne lub lokalne na terytorium stron.

11. **Struktura i organizacja negocjacji**

Zgodnie z odpowiednimi postanowieniami umowy z Kotonu i odpowiednimi postanowieniami umowy ją zastępującej, z chwilą rozpoczęcia jej stosowania, okres negocjacji zostanie wykorzystany również do budowania zdolności w sektorze publicznym i prywatnym państw AKP, aby zwiększyć ich zdolności do określania oraz wdrażania odpowiednich regionalnych i wielostronnych strategii i polityk handlowych. Takie działania będą obejmować środki na rzecz zwiększenia konkurencyjności, wzmocnienia organizacji regionalnych oraz wspierania regionalnych inicjatyw w zakresie integracji handlowej, obejmujące, w stosownych przypadkach, pomoc w zakresie dostosowania budżetowego i reformy fiskalnej, a także środki na rzecz modernizacji infrastruktury oraz zwiększenia inwestycji. Środki te będą monitorowane na szczeblu regionalnym, w stosownych przypadkach przez regionalne ugrupowanie zaangażowane w negocjacje w sprawie UPG i przez Unię Europejską. To regionalne ugrupowanie przedstawi m.in. sugestie do rozważenia podczas dialogu w sprawie krajowego i regionalnego planowania prowadzonego między Unią Europejską a państwami AKP.

Ustanowione zostaną odpowiednie mechanizmy mające na celu zapewnienie, aby podmioty niepaństwowe w Unii Europejskiej i w państwach AKP były informowane o przebiegu negocjacji, aby konsultowano się z nimi na ten temat oraz aby koordynowano te negocjacje z prowadzonymi obecnie rozmowami w ramach współpracy AKP-UE.

Niniejsze wytyczne będą poddawane przeglądowi i, w stosownym przypadku, zmieniane nie rzadziej niż co 10 lat.
